T.C. YEDITEPE ÜNIVERSITESI

Turalin Esengazi Muhametzhanuly'nun
"8D03110 – Bölge Çalışmaları" programı kapsamında PhD derecesi için hazırladığı
"Türk Dilli Devletlerin İşbirliği Çerçevesinde Kazakistan ile Türkiye Arasındaki İlişkiler" başlıklı doktora tezine ilişkin
Yurtdışı Danışman
GÖRÜŞÜ

Kazakistan ile Türkiye arasındaki diplomatik ilişkilerin, bağımsızlık yıllarından bu yana güçlü bir ortaklığa dayandığı birçok uzman tarafından doğrulanmaktadır. Günümüz küreselleşme süreci ve uluslararası arenadaki değişimler bağlamında, Türk dili konuşan ülkeler arasındaki işbirliğinin stratejik önemi daha da artmıştır. 2009 yılında kurulan Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Teşkilatı'nın (eski adıyla Türk Konseyi) temel amacı, bu ülkeler arasında çok yönlü işbirliğini geliştirmektir. Bu çerçevedeki ilişkiler, Kazakistan ile Türkiye'nin siyasi, ekonomik ve kültürel bağlarını güçlendirmeye yeni bir ivme kazandırmıştır. Bu nedenle E.M. Turalin'in hazırlamış olduğu "Türk Dilli Devletlerin İşbirliği Çerçevesinde Kazakistan ile Türkiye Arasındaki İlişkiler" başlıklı doktora tezinin konusu son derece güncel ve önemlidir.

Turalin Esengazi Muhametzhanuly'nun tezi, güncel meseleleri derinlemesine ele alarak yüksek akademik standartlarda hazırlanmıştır. Tezin bilimsel yeniliği, Kazakistan ile Türkiye arasındaki işbirliğinin yeni boyutlarını ortaya koymasında yatmaktadır. Aday, tarihi kaynaklar ve güncel verileri sistematik bir biçimde analiz ederek, iki ülke arasındaki ilişkilerin karşılıklı etkileşim mekanizmalarını belirlemiştir. Tezde elde edilen sonuçlar, uluslararası ilişkiler teorisi ve bölge çalışmaları alanında yeni bilimsel bilgiler sunmakta; ayrıca pratik önerileriyle Kazakistan ve Türkiye hükümetlerine yönelik somut eylem planları önermektedir. Çalışmada daha önce yeterince ele alınmamış konular gündeme getirilmiş, bulgular yeni veriler ışığında bilimsel yorumlarla desteklenmiştir.

Danışmanı olarak özellikle belirtmek isterim ki, aday doktora tezi sürecinde Türkiye'deki Yeditepe Üniversitesi'nde bilimsel bir staj gerçekleştirmiştir. Staj süresince tez çalışmasına yönelik gerekli akademik materyalleri toplamış ve bilimsel yetkinliğini artırmıştır. Ayrıca 'Türk Halklarının Tarihi ve Kökeni' başlıklı uluslararası bilimsel çevrim içi konferansı düzenlemiş, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı'nda araştırmalar yapmış ve İstanbul'daki ISAM Kütüphanesi'nde nadir kaynaklardan yararlanmıştır. Bu çalışmalar, adayın araştırma altyapısını zenginleştirmiş ve tezinin bilimsel derinliğini güçlendirmiştir.

Sonuç olarak, söz konusu doktora tezi; güncelliği, bilimsel yeniliği, teorik ve pratik değeri açısından yüksek akademik standartlarda gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçları, Kazakistan ile Türkiye arasındaki işbirliğinin daha da güçlendirilmesine yönelik somut öneriler içermektedir. Tüm bu değerlendirmeler ışığında, tezin savunmaya sunulmasını tavsiye eder, Turalin Esengazi Muhametzhanuly'nun Doktora (PhD) unvanını almaya fazlasıyla layık olduğunu bildiririm.

Yurtdışı danışmanı:

Prof. Dr. Ahmet Taşağıl

Yeditepe Üniversitesi, İstanbul

T.C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
FEN - EDEBİYAT FAKÜLTESİ
TARİH BÖLÜMÜ

Докторант Тұралин Есенғазы Мұхаметжанұлының «8D03110 – Аймақтану» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін дайындалған «Түркітілдес мемлекеттердің ынтымақтастығы аясындағы Қазақстан мен Түркияның қарым-қатынасы» атты диссертациялық жұмысына берілген шетелдік ғылыми жетекшінің

ПІКІРІ

Қазақстан мен Түркия арасындағы дипломатиялық қатынастар тәуелсіздік жылдарынан бері жалғасып келе жатқан мықты серіктестікке негізделгені көптеген сарапшылар пікірімен расталады. Қазіргі жаһандану мен халықаралық аренадағы өзгерістер жағдайында түркітілдес елдер арасындағы ынтымақтастықтың стратегиялық маңызы артып келеді. Түркітілдес мемлекеттердің ынтымақтастығы ұйымы (бұрынғы Түркі кеңесі) 2009 жылы құрылып, оның басты мақсаты – түркітілдес елдер арасында жан-жақты ынтымақтастықты қамтамасыз ету болып табылады. Осы ұйым аясындағы қатынастар Қазақстан мен Түркияның саяси, экономикалық және мәдени байланыстарын нығайтуға жаңа серпін беруде. Сол себепті Е.М. Тұралиннің «Түркітілдес мемлекеттердің ынтымақтастығы аясындағы Қазақстан мен Түркияның қарым-қатынасы» атты диссертациялық тақырыбының өзектілігі аса жоғары.

Есенғазы Мұхаметжанұлы Тұралиннің диссертациясы өзекті мәселелерді терең қамтып, жоғары кәсіби деңгейде жазылған. Жұмыстың ғылыми жаңалығы – Қазақстан мен Түркия арасындағы ынтымақтастықтың жаңа аспектілерін ашып көрсетуінде: автор тарихи дереккөздер мен қазіргі кездегі ақпараттарды жүйелі талдау арқылы екі ел арасындағы қарым-қатынастың өзара ықпалын қамтамасыз ету механизмдерін айқындады. Диссертацияда алынған нәтижелер халықаралық қатынастар теориясы мен аймақтану саласындағы өзекті мәселелер тұрғысынан жаңа ғылыми білім болып табылады. Сонымен қатар, автор ұсынған практикалық ұсыныстар Қазақстан мен Түркия үкіметтеріне нақты іс-шаралар жинағын ұсынады, бұл мемлекетаралық ынтымақтастықты одан әрі дамытуға ықпал етеді. Диссертацияда бұрын назардан тыс қалған мәселелер қозғалуда, ал ұсынылған тұжырымдар жаңа деректер негізінде ғылыми интерпретациялармен толықтырылған.

Ғылыми жетекші ретінде атап өтерлігі, докторант диссертацияны жазу барысында Түркияның Yeditepe университетінде тағылымдамадан өтті. Ол тағылымдама кезінде диссертациялық зерттеуіне қажетті материалдарды жинап, кәсіби біліктілігін арттырды. Сонымен қатар, автор «Түркі халықтарының тарихы мен тегі» атты халықаралық ғылыми конференция ұйымдастырып, Түркі дүниесі зерттеулері қоры мен Стамбұлдағы ISAM кітапханасында сирек кездесетін дереккөздер мен ғылыми еңбектерді жинақтады. Бұл іс-шаралар оның зерттеу қорын байытып, диссертация мазмұнына тереңдік қосты.

Қорытындылай келе, аталған диссертациялық жұмыс өзектілігі, ғылыми жаңалығы, теориялық және практикалық құндылығы жағынан жоғары ғылыми деңгейде орындалған. Зерттеу нәтижелері Қазақстан және Түркия арасындағы ынтымақтастықты одан әрі нығайтуға бағытталған нақты ұсыныстардан тұрады. Осының бәрін ескере отырып, мен диссертацияны қорғауға ұсынамын және Есенғазы Мұхаметжанұлы Тұралиннің философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін алуға толықтай лайық екенін сенімді түрде растаймын.

Шетелдік ғылыми жетекші: /қолы/

Профессор, доктор Ахмет Ташагыл

Yeditepe Üniversitesi, Түркия

ТҮРКИЯ РЕСПУБЛИКАСЫ
YEDITEPE ÜNIVERSITESI
ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ӘДЕБИЕТ ФАКУЛЬТЕТІ
ТАРИХ КАФЕДРАСЫ